

ARKUSZ II
starożytność i średniowiecze
model odpowiedzi i schemat oceniania

nr zadania	model odpowiedzi	schemat oceniania
26.	<ul style="list-style-type: none"> - był pomazańcem bożym, biskupem, - nazwany został „zdrajcą”, - wydany został przez króla na obcięcie członków, 	0-3 pkt za każdą poprawnie wskazaną informację po 1 punkcie
27.	<ul style="list-style-type: none"> - (diecezja biskupa) biskup krakowski, - (imię biskupa) Stanisław, - biskup odwoził panującego od okrucieństwa (nieprawości), - biskup rzucił na króla klątwę, - biskup groził zagładą królestwa, - biskup miał być porwany na polecenie władcy w trakcie mszy (nabożeństwa - od ołtarza), - wykonawcy nie zdołali zrealizować rozkazu króla (zostali powaleni na ziemię; biskup wzbudził w nich skruchę), - zamordowany został przez (przy udziale) króla, - zwłoki biskupa zostały rozsiekane, - ocena biskupa: święty, miłosierny, niewinny (przyznajemy punkt za stwierdzenie, że jest to opinia o biskupie i przytoczenie jednego z określonych użytych przez kronikarza) 	0-7 pkt za każdą poprawnie wskazaną informację po 1 punkcie
28.	<ul style="list-style-type: none"> - (miejsce zbrodni) kościół św. Michała na Skalce 	1 punkt
29.	<p>Geneza sporu konfliktu według:</p> <p>Galla: kronikarz unika podania przyczyn konfliktu, choć nazywa biskupa zdrajcą; nie wyjaśnia nam czego dotyczyć miała ta zdrada (można odnieść wrażenie, że źródłem konfliktu był spór polityczny)</p> <p>Kadłubka: kronikarz zarzuca władcy okrucieństwo, prowadzenie kraju ku zgubie, nieprawość wreszcie szaleństwo; nie precyzuje co legło u przyczyn tego konfliktu (spór między królem a biskupem Kadłubek umieszcza raczej w płaszczyźnie moralnej)</p> <p>Sposób rozwiązania sporu według:</p> <p>Galla: król skazał biskupa na śmierć,</p> <p>Kadłubka: król rozkazał porwać biskupa i zamordować</p>	0-4 pkt 0-2 pkt 1 punkt 1 punkt 0-2 pkt 1 punkt 1 punkt

30.	<p>Gall:</p> <ol style="list-style-type: none"> zachowuje w ocenie konfliktu powściągliwość (zdający nie musi dochodzić przyczyn takiego stanowiska kronikarza), próbuje wyważyć winę obu stron, rezygnuje z bliższego wyjaśnienia okoliczności konfliktu, <u>daje do zrozumienia, że wie więcej niż nam chce (bądź może?) powiedzieć („dlugo byłoby o tym mówić; tyle wszakże można powiedzieć”)</u> <p>Kadłubek:</p> <ol style="list-style-type: none"> jednoznacznie potępia króla (przedstawia go jako okrutnika i szaleńca), biskupa przedstawia jako męczennika (zestaw przymiotników opisujących strony sporu) spór między królem a biskupem ustawia w płaszczyźnie moralnej <u>reprezentuje punkt widzenia Kościoła</u> 	<p>0-4 pkt 0-2 pkt za wskazanie dwóch pierwszych elementów charakterystyki stanowiska Galla 1 punkt <u>za dostrzeżenie 3.</u> 1 punkt</p> <p>0-2 pkt za wskazanie dwóch pierwszych elementów charakterystyki stanowiska Kadłubka 1 punkt <u>za dostrzeżenie 3.</u> 1 punkt</p>
31.	<p>tłumaczy je karą jaka spadła na dynastię Piastów (i Polskę) za zbrodniczy czyn (zabójstwo biskupa),</p> <p>za dostrzeżenie analogii między rozsiekany ciałem świętego a podziałem kraju (państwa) na dzielnice</p>	<p>0-2 pkt za wskazanie tej interpretacji 1 punkt za dostrzeżenie tego wyjaśnienia 1 punkt</p>
32.	<p>wynikało ono z wiary, że tak jak zrosło się za sprawą cudu ciało świętego, tak w przyszłości zjednoczy się (zrosnie się) rozbita na dzielnice Polska</p>	<p>1 punkt</p>
33.	<p>- informacja o Krakowie i kościele katedralnym (w Krakowie) jako miejscu kultu ponaddzielnicego (obejmującego ziemie polskie) lub informacja o „licznym napływie książąt i ludu”, - pierwsze słowa tekstu <i>raduj się Polsko</i> (zwraca uwagę na słowo <i>Polska</i>)</p>	<p>0-2 pkt po 1 punkcie za każdą poprawnie podaną informację</p>

34.	<p>źródło ikonograficzne G – scena śmierci św. Stanisława,</p> <p>argumentacja: - przedstawienie wyraźnie nawiązuje do przekazów Kadłubka i Wincentego z Kielc, - obecność króla, - zwłoki biskupa zostały poćwiartowane (rozsiekane), - widoczna w tle panorama miasta (Krakowa ?) - z wiedzy pozaźródłowej: cztery orły czuwające nad ciałem męczennika,</p> <p>źródło ikonograficzne H – scena śmierci św. Wojciecha,</p> <p>argumentacja: - wyraźne nawiązanie do opisu zawartego w źródle A, - biskup zaatakowany przez tubylców (czytelny wygląd zabójców, Prusowie ?), - napadnięty podczas odprawiania mszy, - msza odprawiana na kamiennym ołtarzu (kamieniu?) w scenerii leśnej (kraj Prusów)</p>	<p>0-8 pkt 0-4 pkt za poprawną identyfikację 1 punkt</p> <p>0-3 pkt po 1 punkcie za każdy poprawnie podany argument</p> <p>0-4 pkt za poprawną identyfikację 1 punkt</p> <p>0-3 pkt po 1 punkcie za każdy poprawnie podany argument</p>
-----	---	--

35.	<p>podobieństwa np.: w obu przypadkach (Stanisława i Tomasza Becketa) są to: - konflikt monarchy z hierarchą kościelnym, który skończył się zabiciem hierarchy, - odpowiedzialność za śmierć hierarchy ponosił panujący, - śmierć hierarchy w świątyni (w miejscu kultu), - kanonizacja hierarchy, (obaj jako męczennicy zostali ogłoszeni świętymi), - powiązanie hierarchy z opozycją antykrólewską</p> <p>różnice np.: - Stanisław był biskupem (krakowskim, biskupem w stolicy państwa), a Tomasz arcybiskupem (Canterbury – głową Kościoła w Anglii), - na podstawie części przekazów współdziałł monarchy w zabójstwie Stanisława, inaczej niż w Anglii, - podłoże konfliktu, - w okresie konfliktu Tomasz opuszcza Anglię, by następnie do niej powrócić, - w Polsce, w wyniku zabójstwa Stanisława, król musi opuścić kraj, - uwarunkowania międzynarodowe sporu w wypadku Anglii, (rola papieża w sporze), - czas jaki upłynął między śmiercią hierarchów-męczenników a ich kanonizacją</p>	<p>0-8 pkt</p> <p>0-4 pkt za poprawne podanie czterech podobieństw po 1 punkcie za każde właściwie wskazane podobieństwo</p> <p>0-4 pkt za poprawne podanie czterech różnic po 1 punkcie za każdą właściwie wskazaną różnicę</p>
-----	--	---